

ILUSTRIRANI SLOVENEČ

· T E D E N S K A · P R I L O G A · S L O V E N C A ·

Celo VI

7. septembra 1930

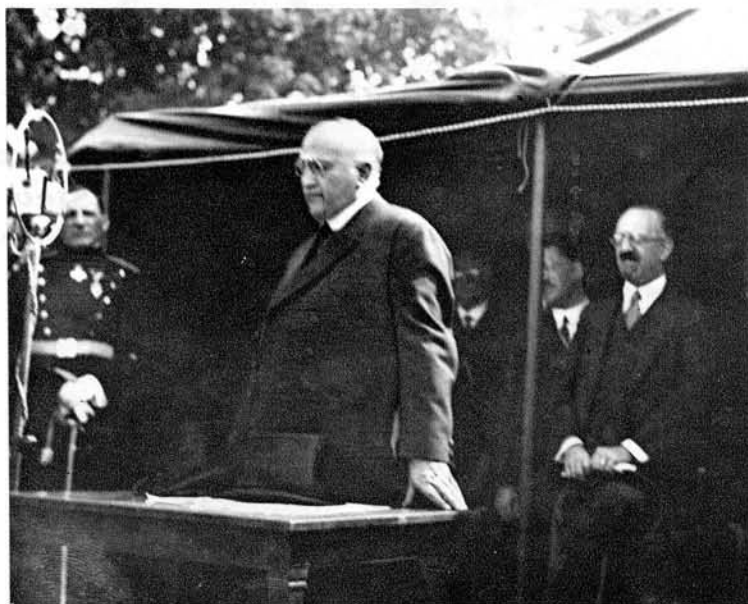
Štev. 36

K veliki gozdarski razstavi na velesejmu
Na parobku slovenskega visokogorskega gozda pod Košuto (v ozadju Storžič).

Foto Skerlep

Z otvoritve velike gozdarske, lovske, misijonske in higijenske razstave, ki se je vršila dne 31. p. m. in ki je ena najlepših in najbogatejših razstav, kar se jih je sploh vršilo doslej v naši državi. Naj zato ne bo Slovenca, ki bi je ne obiskal.

Spomenik padlim vojakom na Gučevu, ki so ga odkrili dne 19. p. m. Tu je divjala poleti l. 1914. celih 55 dni ogorčena borba, v kateri je padlo okroglo 20.000 srbskih vojakov in vojakov nekdanjega avstrijskega 55. pp., zato so vrh Gučeva nazvali »vrh smrti«. Spomenik so začeli že med vojno graditi avstrijski okupatorji, sedaj ga je pa dovršila Zveza rezerv. častnikov in vojakov. Pod njim počivajo kosti 3200 padlih vojakov.

Spodaj: Iz šolske razstave, ki se je vršila ob priliki jubilejnega učiteljskega kongresa v Belgradu. Slika nam kaže oddelek za mladinsko slovstvo. Na sliki je videti tudi znanega šolnika g. P. Flereta (na levi), enega izmed aranžerjev razstave.

Pogled na jubilejni kongres Zveze jugoslovanskega učiteljstva, ki se je vršil od 21.—23. p. m. v Belgradu. Na kongresu je prišlo do velikih sporov med pristaši in nasprotniki dosedanjega glav. odbora; zmagala je pa opozicija.

Spodaj:

Proslava 30-letnice »Češke koče« pod Grintovcem, ki se je vršila dne 24. p. m. ob navzočnosti številnih odličnih slovenskih planincev in mnogih čeških in hrvaških gostov.

Angleški pevci, ki so priredili prešnji mesec lepo uspelo pevsko turnejo po Jugoslaviji in nas seznanili z angleško pesmijo. Dne 20. p. m. so koncertirali tudi v Ljubljani.

K veliki gozdarski razstavi

ki se vrši te dni na ljubljanskem velesejmu. Obiskati bi jo moral vsak Slovenec, kajti tako lepih in zanimivih razstav je bilo doslej pri nas še jako malo. Razen tega predstavlja gozd največje in najglavnejše bogastvo slovenske zemlje in ves gospodarski obstoj našega naroda je v najtesnejši zvezi z gozdom. To nam najnazorneje dokazujejo že suhe številke, kajti gozdna površina obsega 44% vse Slovenije ali okroglo 700.000 ha. Vrednost izvoženega lesa znaša 400 do 500 milijonov dinarjev letno. Lesna industrija zaposluje v 3400 obratih 16.300 delavcev, ki prejema dnevno 450.000 Din plače. Število v lesni industriji zaposlenih delavcev zavzema 16,2% vseh pri OUZD zavarovanih delavcev. Gozdnih posestnikov v Sloveniji je 135.000.

Idila s parobka slovenskega gozda.

«Suha riža», po kakršni spuščajo s strmih pobočij les v dolino.

Spodaj:

Pogled v del gozdarske razstave na velesejmu.

Pogled v del gozdarske razstave na velesejmu, ki podaja izčrpn pregled vsega slovenskega gozdnega gospodarstva.

Spodaj na levi:

Gozdna drevesnica in službena gozdarska koča v dolini Radovine državne gozdarske uprave na Bledu.

Spodaj na desni:

Kopa, pod katero se žge oglje. Ogljarstvo je jako važen pridobitni vir v mnogih predelih Slovenije. (Foto Magajna.)

Udeleženci I. slov. akad. mis. kongresa v Bohinju od 24. do 27. VII. 1928 — *Die Teilnehmer am Ersten CIAM-Kongress in Bohinj* (24.—27. Juli 1928) — Les congressistes du Premier CIAM à Bohinj

Spodaj: Univ. prof. dr. Steffes, vodja mednar. mis. instituta v Münstru in predavatelj na sedanjem kongresu — *Unten: Univ.-Prof. Dr. Steffes* — En bas: M. Steffes, directeur de l'Institut International des Missions à Münster

Plesna šola pri južnoafriških divjakih, kjer že od Knobleharjevih časov deluje tudi več slovenskih misijonarjev — Une école de danse chez les indigènes en Afrique du Sud; depuis Knoblehar d'autres missionnaires slovènes ont travaillé dans cette région

Na desni: Pogled v del sedanje misijonske razstave

Slovenska misijonska postaja v Bengaliji — *Missionstation in Bengalien* — Exposition missionnaire au Béal

Slovenska misijonarja Podraž in Vizjak potujeta po reki Ganges v Bengaliji — *Zwei slovenische Missionäre PP. Podraž und Vizjak auf dem Ganges, dem heiligen Fluss* — P. Podraž et P. Vizjak, deux missionnaires slovènes, sur le fleuve sacré (Ganges)

Na desni: Južnoameriški Indijanci pri igri; med njimi deluje že dolgo več slov. misijonarjev — *Rechts: Südamerikanische Indianer beim Spiele. Einige slovenische Missionäre sind dortselbst tätig* — A droite: Les Indiens de l'Amérique du Sud au jeu. Plusieurs missionnaires slovènes travaillent dans leur région

Udeleženci II. slov. akad. mis. kongresa na Plitvičkih jezerih 1929 — *Kongressteilnehmer am II. CIAM-Kongress in Plitvička Jezera* 1929

Spodaj: Friderik Baraga, znameniti slov. misijonar-škof, med severnoamerškimi Indijanci — *Unten: Bischof Friedrich Baraga, apostol. Vikar, bei den Indianern Nordamerikas* — En bas: Mgr. Frédéric Baraga, vicaire apostolique slovène, chez les Indiens

Etnografska zbirka v našem Nar. muzeju, dar indijanskega slov. misijonarja — škofa Barage — *Ethnographische Sammlung, ein Geschenk des Indianer-Bischofes Friedrich Baraga an das Nationale Museum in Ljubljana*

Na levi: Potovanje v puščavi ob robu Sudana, kjer deluje jugoslov. misijonar p. Kohnen

VII * C * I * A * M

CONGRESSUS INTERNATIONALIS ACADEMICORUM PRO MISSIONIBUS LJUBLJANA 7-12 SEPT. 1950 JUGOSLAVIJA

V teh dnevih bo v Ljubljani VII. internacionalni akademski misijonski kongres. Iz različnih delov sveta bodo prišli resni učenjaki, ki uživajo svetovni sloves. Polni vseobsežne Kristusove ljubezni bodo razglabljali misijonske probleme. Kakor je vse poživljajoča moč krščanstva oplemenitila kulturo evropskih narodov in ji je v dolgotrajnem, trudapolnem delu pripomogla do sijajnega, svetovnega razmaha, v enaki meri presnavlja in čudovito oplemeniti duševnost narodov v Aziji in Afriki. Kako čudovito vpliva misijonstvo na civilizacijo poganskih narodov, o tem nam najjasneje govori pogled tja v afriške pragozdove, tja v Indijo, tja v vzhodno Azijo. Vseposvodi dvig kulture do neverjetne veličine!

Misijonski problem stopa v vsej elementarni sili vprav danes v ospredje ter zahteva razglabljanja zlasti od strani inteligentov! Materialistični boljševidem je proklamiral najostrejši boj proti vsakršnemu verskemu pokretu in s pomočjo zrevolucioniranih nerazsodnih mas je razmajal človeško družbo v najglobljih temeljih. Misijonar, znanilec svetostnega miru, stopa med poganske rodove in razplamti v srcih zmisel za čednostno življenje.

Zato pa najtopleje pozdravljamo ta velevažni misijonski kongres, ki naj razplamti v srcih vseh blagomiselnih ono plemenitost, ki je podlaga medsebojne bratrske ljubezni!

In Ljubljana an diese Tage der VII. internationale akademische Missionskongress gehalten. Werden ernste Gelehrte verschiedenen Länder und Zungen in friedlicher Zusammenarbeit das Missionsproblem in seinen ganzen weltumfassenden Tragweite auf. Die göttliche Lebenskraft des Christentums, die die Völker und Kulturen Europas bereicherte, bewirkt auch heute in ungebrochener Kraft dieselbe, wundervolle Gestaltung bei den Völkern Asiens und Afrikas. Das Aufleuchten neuer Zivilisation und Kultur in den Urmätern Afrikas, die christliche Umgestaltung der uralten Hochkulturen Indiens und Ostasiens zeugen von der innigen Verbindung von Zivilisation und Mission und von der göttlichen Lebenskraft der Kirche. In seiner ganzen momentanen Bedeutung tritt vor allem heutzutage das Missionsproblem in das Gesichtsfeld der Intelligenz, da der materialistische Bolschewismus den Kampf gegen jeden Gottesglauben proklamiert hat und mittelst der Revolutionierung der Massen die Grundfesten der menschlichen Gesellschaft erschüttert. Der Missionär tritt nun unter die Völker Asiens und Afrikas und entfaltet vor ihnen die Friedensfahne Christi.

Es ist deshalb der Missionskongress, der die weltweiten Perspektiven der Missionstätigkeit aufzuweisen wird, von höchsten Interessen für die bildeten Kreise, von Interesse auch für die Freunde und Hüter der alten christlichen Ordnung Europas! Deshalb unser herzlichster Willkommgruss dem VII. CIAM

Ces jours -- ci aura lieu à Ljubljana le 7ème Congrès International des Etudiants pour les Missions. Il réunira beaucoup de savants spécialistes appartenant aux différentes nationalités. Animés de la toute-puissante charité chrétienne et de l'amour inépuisable du Christ, ils étudieront tous les problèmes concernant les missions catholiques. Le Christianisme a déjà fait son oeuvre civilisatrice parmi les nations européennes; un travail de longue haleine, infatigable et plein de sacrifices leur a permis d'atteindre une situation privilégiée dans le monde. Il en est de même parmi les peuplades d'Afrique et d'Asie ou le christianisme est en train de transformer et d'anoblir la vie matérielle et spirituelle de ces nations avariées. L'oeuvre des missions, telle qu'elle est accomplie dans les continents payens à l'heure présente, est une preuve irréfutable pour la force civilisatrice du christianisme.

Le Congrès des missions s'est donc donné pour devoir d'étudier dans toute leur complexité les problèmes qui se posent en matière des missions surtout du point de vue de la collaboration des classes intellectuelles pour la paix, qu'elle fut sociale ou politique, parmi les nations de la terre.

Que ce Congrès remplisse la tâche qu'il s'est donnée! Qu'il fasse vibrer toutes les bonnes volontés, qu'il éveille en tous ces nobles sentiments de coeur, qui sont à la base de toutes les ententes entre frères.

Naše delavstvo v Marijinem varstvu

Zadnji teden avgusta smo doživeli več pomembnih delavskih praznikov, ki nam jasno kažejo, da večine slovenskega delavstva vendarle še ni objel mrzli dih materijalizma, temveč da iščejo še vedno tolažbe in pomoči pri svoji nebeški Kraljici. Nad 1500 glav iz naših trboveljskih rudarskih rodbin je dne 24. p. m. poromalo pod vodstvom mariborskega pomožnega škofa dr. Tomažiča k Mariji na Brezje, v naslednjih dneh so se pa oglašile pri njej tudi stotine slovenskih izseljencev iz Westfalske in iz Francije. V tej zvezi objavljamo še dve drugi sliki pomembnih delavskih manifestacij iz letošnjega leta, ki sta se prav tako vršili v Marijinih cerkvah.

S proslave 75-letnice Kat. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, ki se je vršila dne 15. junija t. l. v nunski cerkvi. To je najstarejša slov. delavska organizacija, ki si je pridobila ogromnih zaslug zlasti za napredek naših obrtnikov. Ob tej priliki je izdalo društvo tudi lep »Jubilejni zbornik«, ki je najzgovornejši dokument društvenega razvoja, dela in uspehov. V sredi skupine je videti dolgoletnega društvenega predsednika, kanonika Stroja. — Na levi: Trboveljski rudarji s svojimi rodbinami pred Marijino cerkvico na blejskem otoku. — Spodaj: Lep sprejem naših izseljencev iz Francije in Westfalske na ljubljanskem kolodvoru dne 26. p. m., ki so prispeli pod vodstvom g. župnika Hafnerja (X). Sprejem je izpričal, da naš narod ni pozabil na svoje rojake, ki si morajo v tujini služiti svoj vsakdanji kruh.

Sprejem
porta naših
iz Westfalske na
glavem kolodvo-

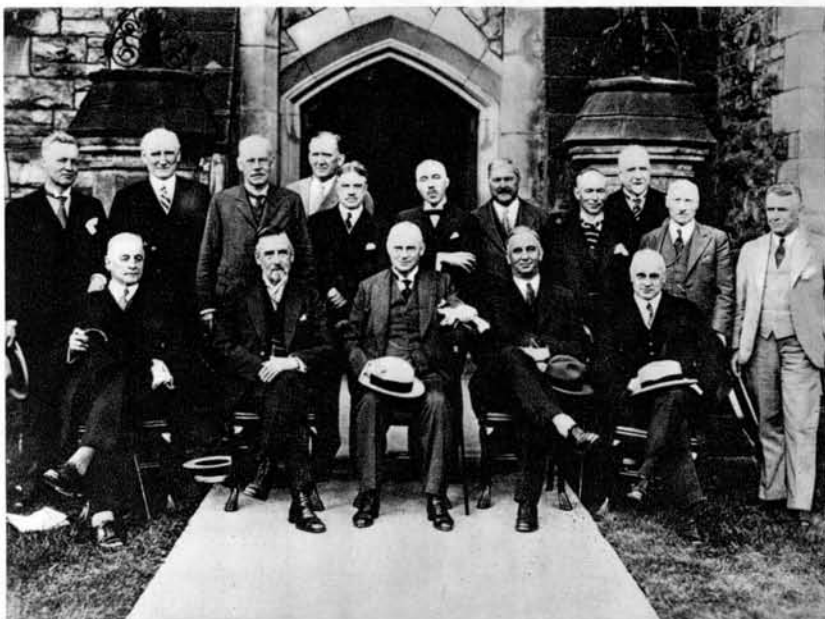
II. trans-
izseljencev
ljubljskem
ru dne 27. p. m.

Pionirji krščansko socialnega gibanja na Slovenskem

zbrani ob priliki 70-letnice svojega staroste, Jožeta Gostinčarja, na Rožniku pri Ljubljani. Na sliki je videti še večino mož, ki so v zadnjem desetletju preteklega stoletja sejali z nepopisno požrtvovalnostjo in idealizmom kršč. soc. ideje med našim delavstvom. Med drugimi je videti naslednje: Gostinčarja (1), Cilko Krekovo (2), dr. J. Debevca (3), župana Oražma (4), go. Jakopičevo (5), Herforta (6), Burkelca (7), Keršiča (8) in Jakopiča (9).

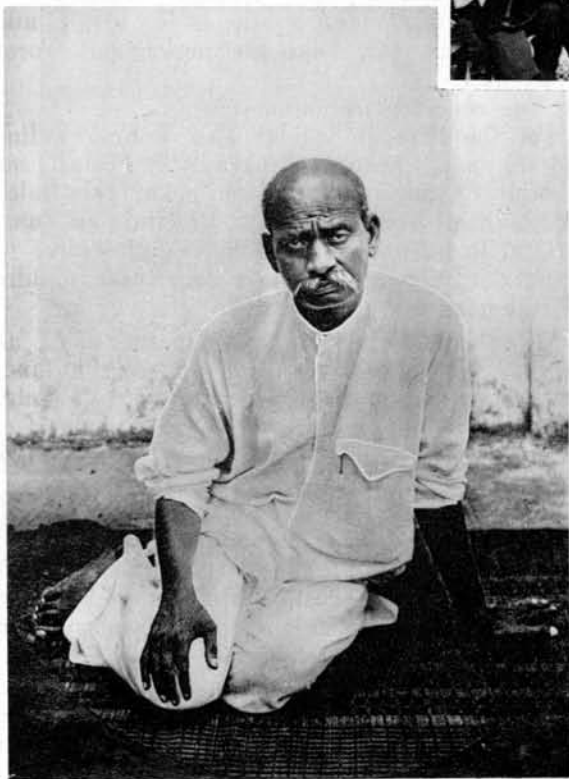
Pri zadnjih volitvah v Kanadi so izvojevali konservativci veliko zmago in s tem strmoglavili dolgoletno liberalno vladno. Spodnja slika nam kaže novi konservativni kabinet s premierjem in voditeljem konservativcev, R. B. Bennettom v sredini.

Salomon Andree, švedski učenjak, ki je odletel 11. julija 1. 1897 z balonom proti severnemu tečaju in brez sledu izginil. Sedaj so našli njegovo zmrznjeno truplo na otoku Viktorija in ga slovesno prepelejo v domovino.

Na desni: Prof. Albert Einstein, svetovnoznani nemški fizik, govori ob otvoritvi velike letošnje radio-razstave v Berlinu o znanstvenih osnovah radia.

Spodaj: Vallabhai Patel, predsednik indijskega parlamenta in za Gandijem najuglednejša indijska osebnost, katero so angleške oblasti pred kratkim zaprle, ker je obdolžen, da je vodilno sodeloval pri nemirih v Bombayu. Vse kaže, da bodo Angleži poostrili svoj dosedanji kurz v Indiji in s silo zatrli še zadnje odmeve velikega nacionalističnega gibanja, katerega smatramo lahko že danes za enkrat za udušenega.

Na desni: Najboljši belgijski konj za delo, ki je dobil ob priliki velike kmetijske razstave v Arlonu ob navzočnosti kraljeve rodbine prvo darilo. Belgija je znana zaradi svojih nenadkriljivih težkih konj za delo.

Na levi: General Douglas MacArthur, novi vrhovni poveljnik ameriške armade. Na desni: Veliko nemško letalo Do. X., ki so ga opretili sedaj z novimi motorji in ki poleti v kratkem v Ameriko.

Sportni vestnik

Še vedno ni pravega sportnega življenja. Prošlo nedeljo razen propagandne zvezne kolesarske vožnje ni bilo nobene druge prireditve. V tej seriji prinašamo nekaj slik z raznih kolesarskih prireditev. Pri nas se kolesarskemu sportu posveča veliko premalo pažnje in ravno kolo je eno najvažnejših ljudskih prometnih sredstev. Spodaj: Skupina motociklistov po gorski hitrostni dirki na Gorjancih.

Zgoraj: Udeleženci skupinske vožnje ob priliki otvoritve šumarske razstave.

Propagandne vožnje se je udeležilo 120 kolesarjev, članov osmih klubov.

Na levi: Motociklist v polnem diru na ostrem ovinku.

A. Derental:

24

Singapurska krasotica

Povest

Harum Čandana je stanovala v oddaljeni, umazani in revni četrti. Čelorong je pripeljal Rahmanova k enonadstropni hiši nadvse sumljive zunanosti in z zamreženimi okni. Tudi soba, kamor sta vstopila, je bila umazana in sumljiva. Samo po stenah so prikrižali umazanost in praznoto temnorožnati zastori z vezanimi letečimi zelenimi pticami in velikanskimi, tudi zelenimi, zvijajočimi se kačami. V kotu na tleh je ležala rogoznica iz kokosove vlaknovine. Istotam sta stala bambusov gugalni stol in z nešteto blazinami obložen nizek divan. Sicer pa ni bilo v sobi nobenega drugega pohištva. Zato se je zdela še bolj prostorna in zelo prazna.

Harum Čandana je sedela na divanu s cigareto v ustih. Ko je zagledala Rahmanova, je vrgla cigareto na tla. Čelorong je neslišno izginil in za seboj previdno zaprl vrata. Zdaj sta ostala v sobi sama, in vendar se je Rahmanovu zdelo, da ju nekdo stalno opazuje. A ni si znal pojasniti, zakaj se mu je to dozdevalo. Videti ni bilo nikogar, in kje bi se mogel tu kdo skrivati? Opazil je tudi, da ga gleda Harum Čandana s prav slabo prikrito vznemirjenostjo.

»Hoteli ste, da pridem,« je rekel Rahmanov. »Ali smem vedeti, kaj želite?«

Harum Čandana mu je stegnila roke naproti. »Dolg čas mi je bilo po Vas! Vedno Vas rada vidim!«

A Rahmanov je napravil, kakor da ne vidi njenih, k njemu stegnjenih rok. »Dolgočasite se? To je seveda neprijetno! Zelo obžalujem, da sem Vam povzročil to dolgočasje!«

»Sedite sem!« mu je pokazala poleg sebe prostor na divanu.

»Rajši se usedem semkaj!« je odvrnil Rahmanov in se spustil v gugalnik nasproti divana.

Nastopil je molk. Harum Čandana je nepremično gledala Rahmanova in v njenih očeh se je zrcalilo vedno isto razburjenje.

»Danes ste slabe volje!« je naposled spregovorila z nenaravno veselim glasom. »Ali mi hočete povedati — zakaj?«

»Ne!« je kratko odvrnil Rahmanov.

Harum Čandana se je zasmejala. Njen smeh je donel napeto in nenaravno. Videti je bilo, da ji v resnici nikakor ni bilo do smeha. »O, kako ste neprijazni! Torej mi nečete povedati?«

»To Vas res ne more zanimati!«

Harum Čandana je vstala: »No, dobro! Vidim, da Vas moram zdaj nekoliko razvedriti. Postati morate boljše volje! Če hočete, Vam bom nekaj recitala. Ali ste že kdaj slišali pravi 'pantuns'? Prečitela ga Vam bom v malajščini in ga potem prevedla v angleščino.«

»Kaj pa je to pantuns?« je z dolgočasno vljudnostjo vprašal Rahmanov.

»Tako se imenujejo ljubezenske pesmi naših narodnih pesnikov. Največji sloves uživa pri nas 'Pantuns Šajr Bidašari'. Znam ga na pamet, čeprav je zelo dolg. Ali hočete poslušati?«

»Prosim!« je z istim ravnodušnim glasom odgovoril Rahmanov.

Harum Čandana si je sklenila roke za glavo in pričela predavati neko divjo, popolnoma neumljivo stvar. Čitala jo je z enoličnim glasom in spremljala z majanjem vsega gornjega života. Včasih je za trenutek prenehala in potem, ko je globoko zajela zrak, glasno, otožno zaklicala: »Karan čagar! Karan čagar!« Nato je zopet enolično dalje mrmrala brezizrazne, neumljive besede.

»Ali veste, kaj pomeni v malajščini 'Karan čagar'?« se je nenadoma prekinila in uprla v Rahmanova čudno plašne oči.

»Ne, ne vem.«

»Dajte mi svinčnik in papir! Zapisala Vam bom.«

Rahmanov ji je nejevoljno ponudil svojo beležnico. Naveličal se je že vse te hinavščine in samo ni vedel, pod kakšno pretvezo bi lahko vstal in se poslovil.